

אפריקה: מוות לאיש הלבן

יפהפה, בעל זקן איטלקי, יומו קניאטא, המכונה „הנחית הלוהטת“ קניאטא למד באנגליה את מדע האנטרופולוגיה (תורת מוצא האדם ומפעלו). הוא הגיע לרמה בינלאומית, וזכה לכך שגדול המלומדים של מדע זה, הפרופסור מלי נובסקי, כתב הקדמה לספרו מוזר הר קניה.

קניאטא חזר לארצו כשרעיון מסוכן מאד בראשו: הרעיון שאין הבדל בין עור לבן ועור שחור. עלה על דעתו ש- שלושה מיליון בני הארץ זכאים לשלטון בארצם יותר מאשר קומץ המהגרים הלבנים. הוא עזר לייסד את איחוד ה- אפריקאים של קניה. להפכו למפלגה הגדולה ביותר במדינה. לו היתה קניה ארץ דמוקרטית, היה קניאטא מגיע לשלטון. ממנה ממשלה שחורה, וכזאת היה העניין מסתיים.

אולם קניה היא מושבה וארץ-חסות. יש בה משהו הדומה לפרלמנט, אולם בפרלמנט זה יושבים פקידים פריטיים מתורנים ובחרי המתיישבים הלבנים, פחות מתונים. פעולתו של קניאטא לא מצאה חן בעיני אלו. הם הגיעו למסקנה שיש לעשות משהו כדי לשים קץ להפצת רעיונות מסוכנים.

סכין בגב בתולה

מאז מאו מהו? יליד הגהי נום, אומרים המתיישבים. בלוף, אומרים השחורים, ובני בר- תם באירופה.

בעתונות הלבנה בכל רחבי העולם החלו מופיעים סיפורים וזוועתיים. בתולה בריטית זקנה נדקרה בגב, מנהיג שבט שחור ששיחף פעולה עם הבריטים נורה ונהרג. במקומות נסתרים נפגשים כושים ערוי מים, מורחים את עצמם בדם, נשבעים על עיני תיש מת לא לשקוט ולא לנוח עד אשר יירצח האיש הלבן האחרון ב- יבשת השחורה. הסיפורים נדדו מעתונות קניה לעתונות לונדון, דרך מלונדון לניו-יורק, מניו-יורק לעתונות תל-אביב. הם סמרו את השערות על ראשו של כל איש לבן הגון, במידה שלא נשרו מרוב אימה.

בחסות השמועות החל פועל המנגנון הידוע למדי לתושבי ישראל שהגיעו בשעתו לקניה כאורחים בעל כורחם: מצב חרוב, תקנות הגנה, איסור עתונים, מאסר מנהיגים. בין השאר נאסר גם יומו קניאטא, אף כי גינה בפומבי מעשי אלימות. הודות למאומא הצ' ליחו המתיישבים לשחק את איחוד האפריקאים שדרש את שינוי החוקה.

זאת בדיוק היתה המטרה, טוענים ידידי השחורים. אומרים הם: מאומא אינו קיים כלל, או אינו אלא אגודה קטנטנה חסרת חשיבות. מעשי אלימות קרי תמיד בקניה, כמו בכל מקום אחר בעולם. הם גברו, אולי, עקב הצפיפות האיומה באזורים הסגורים ש- נועדו לשחורים, אשר עודף בנייהם נאלץ לבוא העירה, לא מצא שם מקור פרנסה. אולם העתונות הסנציונית הלבנה ניפחה מעשים אלה בכוחה כדי למנוע תעמולה חוקית לשנוי המצב הסוציאלי והלאומי של השחורים. רמז דק שהמאומא אינו נעזר על ידי קומוניסטים, שליחים אישיים של סטאלין שהפכו מכשפים, עזר גם הוא למטרה זו.

בן שבט באזור סנור בקניה
מאז מאו מהו?

מאילת עד נאירובי

מדינת ישראל אינה יכולה להישאר אידישה למהפכה גדולה של האיש השחור. המרחק בין אילת לנאירובי אינו גדול מן המרחק בין תל-אביב ללונדון. השוקים הגדולים והמרי-הגלם של היבשת האפריקאית מהווים עורף טובעני למשק הישראלי. הפעולות הקטנות של היום — הבשר המובא על ידי איש-החרות יעקב מרידור מחבש, העצים המובאים מן הקונגו למפעל הדיקטים של משק אפיקים — אינן אלא התחלה. יחס ישראל באו"ם למלחמת-השיתרון האפריקאית תקבע במידה רבה את יחס האיש השחור והחום למדינה בעתיד. בשעתו הציעו הבריטים לבנימין זאב הרצל לשכן את הבית הלאומי היהודי באוגנדה, הארץ השכנה לקניה. הציר נים לא קיבלו הצעה זו. הגרו לארץ-ישראל, התנגשו עם בן-הארץ הערבי והשיגו את עצמאותם אחרי מאבק קשה. תהיה זאת תעודת עניות להם אם ישתמשו בעצמאות זו, ובזכויות הבינלאומיות הנובעות ממנה, כדי לסייע למשעבדי הגזעים בארצות אחרות.

לבנים, שהיו מעוניינים בדיכוי ארבעה מיליון שחורים. **אפריקה הדרומית**, תנועת ההתנגדות ההמונית הראשונה של הגזע השחור, ומאמצו הגדול הראשון לפעול כאומה אמיתית, השיג הצלחה מפתיעה. המהדורת כיום בכל פינות היבשת. התנועה, אשר הממשלה הגזענית של הכומר דניאל מאלאן (הטוטס הזה 775) ניסתה ללעוג לה, הלכה וגברה על אף אמצעי טירור ממשלתיים. למעלה מ-5000 שחורים, הודים ובני-העירובת כבר נאסרו על הפרה חסרת-אלימות של חוקי ההבדלה הגזעיים, ואלפי מתנדבים נוספים מחכים בסבלנות לתורם למלא את בתי-הסוהר.

עבדים שחורים. שיניים לבנות

אולם לא מפרה-החוק הדרום-אפריקאי, לא ראשה-הממשלה השחור בחוף-הזהב ולא הטרוריסט המוסלמי בטוניס הצליחו להטיל חלחלה צוננת בלב הגזע הלבן בכל פינות תבל, כמו בניה-שבטים הנחותים המתגוררים מול פיסגותיו המכוסות שלג של הרקניה.

עד שהחל המרוץ הגדול בין האימפריות הלבנות בסוף

ביונגלים, בשדות, במיכרות ובבתי-החרושת הידהר ה- קול האימתני של התוף האפריקאי. לא היה זה עוד התוף הפרימיטיבי של עובדי האלילים, שהסתערו בחגיגות עץ על מכוונת היריה של האיש הלבן. היה זה תוף שקט יותר, תרבותי יותר — ומסוכן פי אלף, התוף של 175,000,000 בני-אדם, שחורים כפחם או חומים כצבע השוקולדה, מונהגים בידי אישים שלמדו באוניברסיטאות אירופיות את מילת-הקסם הרות.

המחברות קרת-חדת, שהתחרתה פעם עם רומא על הי- שלטון בעולם, ועד כף התקווה הטובה, שהפך כף היאוש השחור לבן-הארץ, על פני 452 מיליון קמ"מ, בשטח שיכול היה לכלול את מדינת ישראל 22,000 פעם, התעוררו בלב בן-הארץ רגשות שלא היו לו כדוגמתם מאז עזרו שחורי-עור לייסד ליד שפך הנילוס את התרבות הראשונה בתולדות האנושות.

היבשת, שהיא אולי העשירה בכדור הארץ, מאכנסת כיום את גזעו המדוכא ביותר. בורות, וזוהמה, חולי, אישיות ועוני ממאיר היו נחלתו, לא משך מאות כי אם משך אלפי שנים. כך ראה אותו ברטולר מאוס דיאו, הימאי הפורטוגלי שהיה האיש הלבן הראשון ש- הגיע אל החוף הדרומי של היבשת. כך ראה אותו האדם הלבן כיום. אולם שינוי אחד גדול חל בינתיים: האדם שחור ראה את האיש הלבן, הבין זו הפעם הראשונה את משמעותן של תרבות, של זכויות-האדם ושל חרות-הע- מים.

האדם הלבן בא לאפי

ריקה ברדיפתו אחרי הזהב, אדמה ועבדים. אולם הוא הביא עמו את הזרע לחורבן עצמו: פרו עץ הדעת. השנה נכבש הזרע כמעט בכל ארצות היבשת. היא עלולה להיכנסם להימ' סזוריה השחורה כשנה החשובה ביותר מאז 1517, כה נתן מלך ספרד רשות חוקית לכל אחד מנתיניו להביא מאפרי- קה 12 עבדים לצרכיו הפרטיים. סתם בזאת רשמית את עונת העב- דות הגדולה. שנת 1952 עלולה לסמא את נקודת המיפנה לחיפוף עברו.

הלאות דופק

המהפכה הגדולה לא פסחה, כמעט, על שום ארץ אפריק- אית אחת. תוך שבועות ספורים ריב דרפה ידיעה אחרי ידיעה, כהלמות דופק נחפזים המבשרים את התקרוב נקודת המש- בר של המחלה.

כבש. בטכס חגיגי הכריז החודש היילה סילאסיה, הקרי סר השחור, שתר העיניים ובי- על הזקן המגודל, שהפך פעם סמל המצפון הגרוף בבקשו צדק בחצרות אירופה, כי של- טון האיש השחור חזר לארית- ריאה, הוצעת תורף בדרום

ים סוף, שהיתה פעם שייכת לחבש. עברה לרשות העותומנים התורכיים עד שנחטפה על ידי הבוש האירופאי (האיטלקי) ב-1890. אריתריאה צורפה, לפי החלטת או"ם, כמדינה אוטו- נומית לפדרציה חדשה, תחת הכתר החבשי.

סודאן. אחרי שבן-סודאן כהה-העור, מוחמד ג'יב, חר- לל במצרים מהפכה שסופה עוד לא נראה לעין, הסכים ל- שיחרור סודאן מעול המצרים כדי לאפשר את שיתורה מעול האנגלים. החוזה הגיע לידו הסכם עם אל-מאהדי. הסכם זה מסלק את התירוץ לשלטון הבריטי בארץ האדירה: ש- תאות-הכיבוש המצרית מצריכה את הגנת אנגליה.

טוניס ומארוקו. הגוש המלוכני של נציגי הארצות האסיאתיות והאפריקאיות, (הכולל את כל נציגי העמים ה- ערביים, כשמדינה אסיאתית אחת ויחודה, ישראל, נמנעה מ- להצטרף אליו), עבר להתקפה רבתית על שלטון הצרפתים ברצועת החוף הארוכה, הצליח להעמיד בפני האמריקאים, המכריעים באו"ם, את הברירה: לנטוש את הצרפתים כדי לשחרר את עמי אפריקה, או לתמוך בצרפתים ולהפוך את סטאלין לבעל-החסות היחיד על לוחם-החרות האפריקאי.

חוף הזהב. הדומגה הגדולה היחידה של העברה הר- רגתית (אף אמיתית) של השלטון מידי שלטון אימפריאליס- טי לבן לידי בני-הארץ השחורים מאירה ליבשת כולה. סוד היותו: לא קיימת בחוף הזהב אוכלוסייה של מתיישבים